

Kopiert fra gammel hjemmeside:

Søgården, hovedbygningen på Søndre Fjell i Hole

Søgården
Foto Bjørn Geirr Harsson

Hole historielag har mottatt som gave hovedbygningen på Søndre Fjell fra Petter Erik Ruud. Hovedbygningen skal flyttes til Sundvollstranda for permanent vedlikehold og til felles bruk for holeværingene. Historielaget er interessert i at bygningen tas vare på slik den arkitektonisk framstår i dag, og har fått ansvaret for bevaring og flytting med **Margit Harsson** som initiativtaker og "primus motor". Hovedbygningen på Søgården representerer en gammel byggeskikk og den gamle måten å bo på for mange familier på gårder i Hole i forrige århundre og tidligere.

Gården Fjell ble tidlig delt i flere bruk, og karakteristisk for gården har vært at husa til de forskjellige gårdbrukerne lå samlet i et felles tun på høydedraget der Søgården ligger i dag. Dette spesielle gårdstunet på Fjell er omtalt så tidlig som på 1500-tallet. Da biskop Jens Nilsson besøkte Hole i 1595, skrev han i sin dagbok:

"Fields gaarde ligge udi en tungaard" (s. 280).

Hovedbygningen på Søgården kan være bortimot 200 år gammel, og den har vært del av denne "tungaard", kalt Fjellsbyen, som eksisterte fram til utskiftingen tidlig på 1900-tallet (1912). 11860 heter det at hovedbygningen ble restaurert, noe som tyder på at selve huset må være en del eldre.

I Arne Bergs bok fra 1968 om "Norske gardstun" er Fjellsbyen omtalt og tegnet (s. 59-60). Tegningen viser gårdstunet rundt 1898, og er en rekonstruksjon etter opplysninger fra Kristine og Anders P. Fjeld (f. 1889 og 1894), se menyen til venstre. "Fjellbyen. Detaljer" viser hovedbygningen rundt 1898.

Hovedbygningen var i fast bruk fram til 1972 da dagens eier overtok gården etter sin morfars bror, Anders P. Fjeld (f. 1894). Siden har bygningen bare periodevis vært i bruk.

Første etasje består av gang, kjøkken, relativt stor stue og ett kammers (soverom). Andre etasje består av to rom med trappeoppgang mellom. Rommene har delvis skråtak. Husets utvendige mål er 12 x 9 meter.

Kilder:

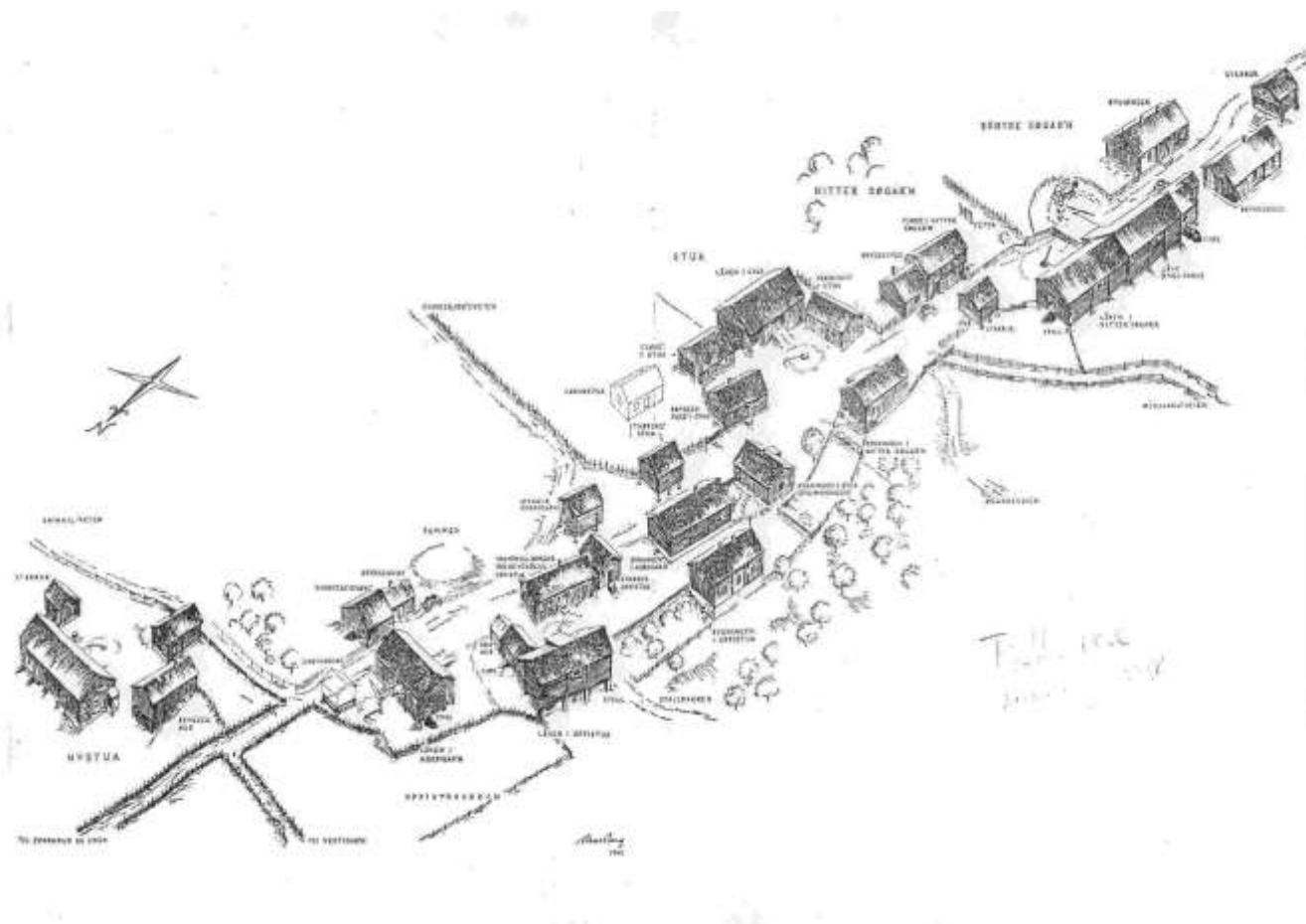
Hole i bilder 1981 s. 58-59.

Arne Berg: Norske gardstun. 1968 s. 59-60.

Norske gardsbruk 1948 s. 562.

Norske gardsbruk 1990 S. 42.

Fjellbyen. Oversikt

Fjellbyen. Detaljer

